

Erste Agrár Szemle

I. évfolyam 8. szám, 2018. augusztus

Szerkesztői üzenet

Mikor öntözünk végre!

Lapunk augusztusi száma kéziratának zárása idején tombol a kánikula, amit a még szabad ég alatt éjszakázó növények és az állatok is megszenvednek. A jelenség globális. Az általa előidézett mezőgazdasági hatások jó eséllyel előre jelezhetők. Világszinten is kiemelkedő édesvíz-készletünk gyors ütemben értékelődik fel, miközben az öntözés terén lévő lemaradásunk miatt elmaradó agrárbevételek nagyon hiányoznak. Ezen ordító ellentmondás feloldása nem tűr el több halogatást! Anélkül, hogy az öntözéssel elérhető hozamnövekedések számháborújába szállnék, arra hívom fel a figyelmet, hogy az öntözésfejlesztésen dől el, hogy hosszútávon fenntartható marad-e a magyarországi mezőgazdaság, és általa, az egész agrárium.

Az aszály hatásai mellett olyan aktuális piaci helyzetek elemzését találják e lapban, mint a méhpusztulás, az almaháború, a kiskereskedelmi versenyhelyzet, vagy éppen az úszó tehenészeti telep. Figyelő tekintetünket nem vesszük le a sertéspiaci árakról és a pályázati lehetőségekről sem. A nyári pihenések végéhez illően a lehető legszínesebb híreket válogattuk ki, de ezek mindegyike komoly hatással van gazdálkodásunkra, ezért az ezekkel kapcsolatos előrejelzéseinket reméljük, hasznosnak találják! Gondolkodjunk közösen üzemeink, egész agrárgazdaságunk fenntarthatósági kérdésein, és váljunk ennek mentén mindannyian cselekvő jövőépítőkké!

Továbbra is arra biztatjuk Önöket, hogy éljenek az Erste Bank által kialakított agrárkompetencia adta lehetőségekkel! Ez a kétszáz éves, regionálisan vezető pénzügyintézet egyedülálló hozzáadott értékkel bír az agráriumban működők számára is. Kérjük agrárszakértőink segítségét, és forduljanak igen széles vidéki hálózatunk munkatársaihoz finanszírozási igényeikkel, kérdéseikkel!

Fórián Zoltán
vezető agrárszakértő
Erste Agrár Kompetencia Központ

Tartalom

Szerkesztői üzenet	2
Agrárpiacok	4
Hír: Változnak az aszály által sújtott uniós tagországok zöldítési előírásai	4
Hír: A termelők felét érintette a méhpusztulás	4
Hír: Tarol a sertéspestis: bezárták a nagy vágóhidat	5
Hat hétre bezárják Kína egyik legnagyobb sertésfeldolgozó üzemét, miután néhány napja hízók pusztultak el az afrikai sertéspestis (ASP) miatt a telepen. Az elmúlt két hétben ez a második eset, ahol a vírust észlelték. Mivel az ASP előző felbukkanása 1000 kilométerre történt a mostanítól, féltő, hogy az ország bármely pontján megjelenhet az afrikai sertéspestis.....	5
Hír: VP pályázati, támogatási információk	6
Hír: Kanada baromfira éheznek - Csirkeszárnnyon érkeznek a magyarok.....	6
Hír: Olcsó a cukor, a brazilok inkább etanolt gyártanak.....	7
Hír: Mi lesz az étkezési alma árával?	8
Hír: Egy nagyváros, melynek kikötőjében tehénfarm ringatózik a tengeren	8
Kiemelt téma.....	9
Erste Agrár Előrejelzések	11
Mindenütt kéznél vagyunk	13
Kapcsolatok.....	14

Agrárpiacok

Hír: Változnak az aszály által sújtott uniós tagországok zöldítési előírásai

Az Európa-szerte tapasztalható időjárási szélsőségek következtében az Európai Unió Bizottsága az aszály által nagymértékben sújtott tagországok kezdeményezésére - júliusi döntése értelmében - engedélyezi az érintett tagállamok gazdálkodói részére, hogy a zöldítési előírások közül két előírás esetében átmeneti felmentést kaphassanak azok teljesítése alól.

Erste kommentár

Hangsúlyozni kell, hogy az EU intézkedése átmeneti, és csak két zöldítési előírás alóli felmentésről szól. Ráadásul nálunk nem is érvényes. Nekünk be kell tartani minden zöldítési előírást. Viszont jelzi, hogy az EU komolyan veszi az aszálykárokat, és hajlandó beavatkozni a termelők érdekében.

Ez eddig nagyon szépen hangzik, de a helyenként drasztikusan visszaeső növénytermelés, az ezzel összefüggő takarmányhiány és áremelkedés hatása nem átmeneti. Elindult egy átrendeződés a kontinens mezőgazdaságában. Aki ezt időben felismeri, az ki tudja használni az ebből adódó lehetőségeket, és mérsékelni a veszélyeket. Arról van szó ugyanis, hogy a melegedő éghajlat, az egyre gyakoribb időjárási anomáliák termelésünk alapos átgondolását igénylik. Ez ugyanúgy vonatkozik a technológiákra (amelyek fejlesztésében évtizedek óta kiemelt prioritás az időjárástól való függőség mérséklése) mint a termelés szerkezetére, a piaci munkára, egy szóval gazdálkodásunk teljes keresztmetszetére. Meggyőződésünk, hogy a technikai eszközök, az ehhez szükséges források elérhetők. Sok múlik viszont azon, hogy megtaláljuk-e a megfelelő felkészültségű, és szemléletű stratégiai partnert ezekhez a mélyreható változtatásokhoz. Minél hamarabb lép ki valaki az évtizedes nyomvályúkból, megszokásokból, annál inkább lesz esélye fejlődni. Ahhoz, hogy hangsúlyozzuk a téma mélységét, összetettségét, néhány kulcsszót halmozunk ide: bérnyomás, munkaerőhiány, szakmai ismeretek és azok utánpótlása, öntözési beruházások, precíziós gazdálkodási kényszer, piaci kiszolgáltatottság, alternatív terményekkel, termékekkel kapcsolatos felkészültség és piaci ismerethiány, piaci kapcsolatrendszer, állatjárványok, együttműködési készség, a fogyasztói elvárások gyors változása, a kiskereskedelem erős érdekérvényesítő képessége, az értékesítési csatornák átalakulása, gyorsuló globalizáció. Mindez ugye az időjárás változásához való alkalmazkodásból indult ki. Ezen hatásoknak az agrárium nem állhat ellen tartósan. Mindez pedig egyre élesebben választja majd el a cselekvő és a csak beszélő (hogy ne mondjam: panaszkodó) gazdálkodókat életképességük szerint.

Hír: A termelők felét érintette a méhpusztulás

A hazai 25-30 ezer tonnás méztermelés idén akár 5000 tonnával is csökkenhet. Az élelmiszerbiztonsági hatóság is vizsgálja az okokat, de egyelőre nem tudni, pontosan mi történt.

Erste kommentár

A méhek a Föld érzékeny jelzőrendszerei, apró, szorgos háttérmunkásai. Az ember kihasználja őket, de még mindig nem értékeli szerepüket a maga teljességében. Nem a méz a legfontosabb adományuk számukra, hanem a beporzás és a súlyos szennyezések jelzése. Kontinensünkön a termelt élelmiszerek háromnegyede függ a beporzástól.

A mostani méhpusztulás is jelzi, hogy a környezetre - így magunkra is - káros gyakorlatot folytatunk a kemizálás terén. Méztermelésünk mintegy háromnegyede exportra kerül, ami erős nemzetközi piaci függést jelent. A

globális mézpiac azonban súlyosan „szennyezett” a nem valódi mézek által. Az ez elleni küzdelemben az EU szintjén élen járunk, de a sikerekért még sokat kell küzdenünk.

A belföldi mézpiac erősítése minden szempontból fontos. A fogyasztás növekszik, de még nem érte el a korlátait. A közvetlen értékesítés növelése e kiemelten bizalmi termék esetében nagy jelentőségű, mint ahogy a fogyasztó szokásokba való szélesebb körű beillesztés is. Nagyon fontos és súlyos kérdés az, hogy a felvásárlási és a piac mézárak közötti mintegy ezer forintos kilónkénti különbség a méhészek zsebébe kerüljön. Ezen elemzés keretein messze túlmutat a magyarországi méhészet problémáinak és lehetőségeinek számbavétele, de a szervezettség, a szabályozottság, a koncentrálttság növelése elengedhetetlen ahhoz, hogy sikeres maradjon az ágazat.

Hír: Tarol a sertéspestis: bezárták a nagy vágóhidat

Hat hétre bezárják Kína egyik legnagyobb sertésfeldolgozó üzemét, miután néhány napja hízők pusztultak el az afrikai sertéspestis (ASP) miatt a telepen. Az elmúlt két hétben ez a második eset, ahol a vírust észlelték. Mivel az ASP előző felbukkanása 1000 kilométerre történt a mostanitól, félő, hogy az ország bármely pontján megjelenhet az afrikai sertéspestis.

Erste kommentár

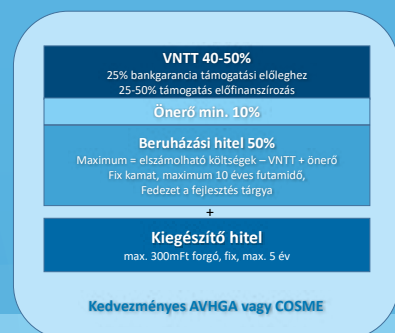
A sertéstartók élete hosszú évek, akár évtizedek óta rendkívül stresszes. A mai idők azonban még számukra is tartogatnak meglepetéseket. Miközben a saját sebeinket nyalogatjuk, és a térségre figyelve küzdünk az ASP ellen, és a németeket féltjük, nem számítottunk arra, hogy mi lesz, ha a világ legnagyobb termelője és fogyasztója is elesik e harcban. Ne feledjük, Kína éppen azért indította 2016-ban, a XIII. Ötéves Terv keretében a sertésszektor modernizációs programot, mert higiéniai és termelési körülményei rendkívül leromlottak. Ha ez a hír napvilágot láthatott, akkor már elég súlyos lehet a helyzet. Mi következik ebből? Az, hogy a termelésük korábban tervezett felfutása lelassul. Ez egyrészt fokozódó importigényt jelent Kínában, másrészt a világszeres kereslet élénkülést is hozza, ami pedig akár tartóssá is teheti a napjainkban tapasztalt áremelkedést a sertés piacon.

Bár az ASP miatti zavar megtöltötte a kontinens, és persze a német húsraktárakat, a vágóhidak nem kénytelenek emelni a sertésárakat, tekintve, hogy a termelők nyomása rajtuk igencsak megnövekedett. A hőség ugyanis növelte (és az előttünk álló hónapokban is emeli) a termelési költségeket, rontja a természetes mutatókat. A német parasztságot sikere a hazai sertéstartók számára is pénz hoz, hiszen árunk szorosan kötődnek az ottaniakhoz.

Tekintve az USA és Kína közötti kereskedelmi háború hatásait, az ASP kínai terjedését és a növekvő élőállat-igényt a kontinensen, a sertésárak emelkedésére számítottunk az elkövetkező hónapokban. Ehhez persze szorosan kapcsolódik az, hogy eközben a takarmányárak is növekedni fognak. A hatékonyság növelésének kényszere tehát nem enyhül. Nem is beszélve a prrs mentesítéssel érintettek gondjairól.

Hír: VP pályázati, támogatási információk

1. Módosult a „Natura 2000 erdőterületeknek nyújtott kompenzációs kifizetések” elnevezésű (VP4-12.2.1-16 azonosító jelű) felhívás.
2. A parlagfűvel szennyezett területet kizárják az agrártámogatásból.
3. A VP AKG horizontális ültetvénycsoportban vállalható előírás a levélanalízis elvégzése. Ezt figyelembe kell venni a szeptember 30-ig elkészítendő tápanyag-gazdálkodási terv elkészítésekor is.
4. Várhatóan októberben lehet kérelmezni a juh-, és kecsketej állatjóléti támogatást.

Erste kommentár

Több adminisztratív jellegű módosítás mellett arra számítottunk, hogy ősszel több VP pályázati lehetőség is újranílik. Ilyenek az élelmiszeripar, a borászat, az ökolgazdálkodás és a tej szerkezetátalakítási pályázatok.

Ki kell emelni, hogy bevezetésre kerül a juh-, és kecsketej termelők állatjóléti támogatása, a tehéntej termelőknek nyújtott szerkezetátalakítási támogatás mintájára, állategységre vetítve. A mérték – a feltételek teljesítése esetén – anyaállat esetén egyedenként 2700 Ft, jerekék esetén 1800 Ft lesz. Miután egyre több VP nyertes keres meg minket azzal, hogy pályázatának megvalósítási szakaszához érkezett, s ehhez szüksége van egy megbízható partnerre, mi magunk, az ERSTE Bank is komoly erőket mozgósítunk azért, hogy a pályázati nyertesek minél gyorsabban elérjék céljainkat. A piaci verseny aktív szereplőjeként már hosszú ideje működik a VP beruházások finanszírozását célzó termékcsomagunk. Ennek legfontosabb elemeit mutatja az alábbi ábra. Ahogy az ERSTE többi termékénél, ennél is a piacon elérhető legrugalmasabb, az ügyfelek számára leginkább kedvező konstrukciót dolgoztuk ki. Minden nyertesnek azt javasoljuk, hogy kérje ajánlatunkat, és vesse össze a többi piacon lévő termékkel.

VP-hez kapcsolódó finanszírozási lehetőségek az ERSTE Bankban

Hír: Kanada baromfira éheznek - Csirkeszárnyon érkeznek a magyarok

A kanadai termelők a profi piacszerzésnek köszönhetően eddig lépést tudtak tartani a baromfifogyasztás növekedésével, de 2019-ben már 180 ezer tonnányi importárura lesz szükségük. A magyar baromfiipar máris kiaknázta a lehetőséget, de egyelőre még csak az olcsóbb testrészekből tudunk nagyobb mennyiséget szállítani.

Erste kommentár

A hír jó példa arra, hogy a baromfihús iránti kereslet globálisan is megállíthatatlanul növekszik. A kanadai piac elsősorban a népesség növekedése, fizetőképessége, és a gyorséttermek miatt emelkedik, az egészségtrendek még nem is jelentős befolyásolók. Bár a magyar áru is ott van 5 ezer tonnás léptékben, nem számít kiemelt piacnak számunkra Kanada.

A baromfihús világpiaca viszont mennyiségben várhatóan harmadával fog bővülni az előttünk álló tíz évben. E mögött hatalmas hatékonysági verseny feszül. Az exportpiac több mint 40 százalékát Brazília, több mint negyedét az USA fogja hosszú távon is markában tartani. Az EU nettó exportőr marad, de importja nagyobb ütemben növekszik, mint kivitele. A belső piacon is hatalmas lehetőségek állnak tehát a hazai

baromfiszektor előtt. Nem véletlen a gyorsuló globalizáció, az akár 40-50 milliárd forintra rugó várható ipari beruházások az elkövetkező években. A feldolgozók által irányított teljes integráltság, a meglévő és még megvalósuló nagy kapacitású, automatizálódó feldolgozók nemzetközi versenyképessége lehetőséget ad arra, hogy erősödjön baromfi-hús exportunk. A több szektor sokat tanulhat e példából. Az integráltság, koncentráltóság, a világpiaci versenyképességet szolgáló folyamatos fejlesztések, a kiváló szemléletű menedzserek kezében van a titok nyitja. Az ágazatot nem kényelmesítették el a támogatások, hajlandó és tudnak is versenyezni.

Hír: Olcsó a cukor, a brazilok inkább etanol gyártanak

A közlekedés igényeinek felfutásával egyre több üzemanyagra van szükség Brazíliában, amit javarészt cukornádültetvényeken termelnek meg. A kukorica – mint etanolalapanyag – csekély megbecsülésnek örvend, és kevésbé hatékony a cellulózalapú etanolgyártás is. A párizsi klímaegyezmény alapján azonban Brazíliának is kötelezettségeket kellett vállalnia.

Erste kommentár

Gyakran foglalkozunk e lap hasábjain a cukorral, de mivel még mindig erős a fogyasztó kötődés e termék iránt, és a hazai piac és fogyasztás is növekszik, érdemes képben maradni cukorfronton.

A napokban már 149 forintos akciós kilónkénti cukorárakat látunk a láncok polcain. Az alábbi görbe akár a londoni tőzsdei árat is mutathatná azzal a különbséggel, hogy ott már 2016 közepén elindult, és ma is kitart az árzuhanás. Az időeltolódás miatti ár-különbség ott lapul a kereskedők zsebében.

A jelenlegi világpiaci cukorárak 2008 decembere óta a legalacsonyabbak. Mivel a 2018/19-es szezonban is a fogyasztást meghaladóan növekszik a termelés, a készletek tovább emelkednek. Az EU cukorai az elmúlt év eleje óta tartósan a világpiaciak felett vannak.

Ha a folyamat végét kutatjuk, akkor számolni kell azzal, hogy a brazilok az alacsony cukorárak miatt is egyre több üzemanyagot gyártanak a cukornádból. India és Thaiföld rekordtermései azonban nyomás alatt tartják a piacot. Ezen az áron már élénk a kereslet növekedése is. Előrejelzésünk szerint, a cukorár az év hátra lévő hónapjaiban már nem fog tovább csökkenni, de a korrekcióra kevés a tér, az év végén is alatta maradnak az egy évvel korábbiak. Mértékét tekintve mintegy 5 százalékos korrekcióra számítunk az év végéig, de ez 10-15 százalékkal marad alatta az egy évvel korábbiak.

Forrás: KSH

Hír: Mi lesz az étkezési alma árával?

Az ipari alma jelenlegi felvásárlási ára nem csak a termelőkre van hatással.

Erste kommentár

Mondogatom a mantrám: szervezettség, felkészültség, fejlesztés. És megint felrobbant az almabomba. Egymást érik a szélsőségek. Tavaly 50 forintos, idén 13 forintos léalma árak repkednek. Ez valóban nem normális, ennyire nem volatilis a végtermékpiac és az alapanyagpiac sem. Miért történhet meg mégis? A korszerűtlen ültetvények miatt az ország keleti részében jellemzően fokozott az időjárás kitérttség, alacsony a törkeellátottság. Idén nagy termés van (a lengyeleknél is), de kevés a jó (étkezési) minőség, kisebb a létartalom is. Ráadásul – a sertéshúshoz hasonlóan – a világ termelésének és fogyasztásának felét adó kínai piac 10 év után csökkenő termést takarít be almából. A megoldás egy olyan korrekt szerződéses rendszer kialakítása, amely kiszámíthatóvá teszi a felvásárlási árat, és ezáltal hitelezhetővé az ültetvény korszerűsítéseket. Korszerű ültetvényen, speciális fajtákkal lehet gazdaságosan ipari célú almát termelni, de még jobb, ha az egészséges ipari-étkezési arány előállítására is törekszünk. Ahhoz, hogy az étkezési piacon is ki tudjuk használni a lehetőségeket, szintén nélkülözhetetlen a szervezettség, együttműködés, közös tárolás, értékesítés. Ha az árnyékunkat továbbra sem tudjuk átlépni, csak a hajó után integetünk.

Hír: Egy nagyváros, melynek kikötőjében tehénfarm ringatózik a tengeren

Az idén a hollandiai Rotterdamban adják át a világ első úszófarmját, amely nem a szárazföldön, hanem a part közelében ugyan, de a tenger hullámain fog ringatózni. A projekttel szeretnének hozzájárulni ahhoz, hogy a város még több élelmiszert tudjon megtermelni fenntartható módon a maga számára.

Erste kommentár

Első kérdésem, Hollandia, Rotterdam lakosai milyen arányban isznak friss tejet. Ha – ahogy azt gondoljuk – ez a szám igen-igen alacsony, akkor ugye borul a képlet. Ha ugyanis bekerül a hagyományos feldolgozási folyamatba, akkor magas költségei miatt nem lesz népszerű. A második kérdés tehát: mekkora az

önköltség. Joggal feltételezzük, hogy igen magas. Szóval ki fogja a különleges körülmények között előállított tejet megfizetni? Harmadik: mi van az állatjóléttel, a trágyakezeléssel, a metánnal, ...

A hír egy igazi kis színes. Viszont lehetőséget ad számunkra arra, hogy elővegyük tejpiaci előrejelzésünket. Az előttünk álló években az árak ingadozásának csökkenésére, viszont az átlagárak lassú emelkedésére számíthatunk.

Forrás: KSH és 2018-tól Erste Agrár Kompetencia Központ előrejelzés

Kiemelt téma

E hónapban röviden bemutatjuk az elsődleges mezőgazdasági cégek részére is nyújtható refinanszírozási hitelt, amely az exportösztönző hitelprogram keretében igényelhető.

EXPORTÉLÉNKÍTŐ BERUHÁZÁSI- ÉS FORGÓESZKÖZHITEL AGRÁRCÉGEKNEK RÉSZÉRE IS

Az Eximbank által megújított Exportélénkítő hitelprogram keretében

- az exporttevékenységet folytató elsődleges mezőgazdasági cégek- ill.
- exportcégek részére beszállítói tevékenységet folytató mezőgazdasági cégek is igényelhetnek már kedvező kamatozású hitelt az Erste Banktól.

Mire igényelhető hitel az Exportélénkítő hitelprogram keretében?

1.) Exportélénkítő beruházási hitel:

- új termelő és szolgáltató tevékenységekhez kapcsolódó beruházások (pl. új gyárépület építése, vásárlása)
- már meglévő termelő és szolgáltató tevékenységekhez kapcsolódó beruházások,
- már megkezdett új/meglévő termelő és szolgáltató tevékenységekhez kapcsolódó beruházások befejezése (még nem üzembe helyezett) saját beruházás finanszírozása)
- gépek, berendezések, felszerelések, valamint immateriális javak beszerzése

2.) Exportélénkítő forgóeszközhitel: - termékleírás kidolgozás alatt

- általános likviditás finanszírozása (alapanyagok, befejezetlen termelés, késztermék, áruk, készletekre adott előlegek, vevőkövetelések, működési költségek finanszírozása)

A hitelt az exportügyletek megvalósításához, vagy beszállítók esetén a kereskedelmi szerződések teljesítéséhez szükséges felhasználni!

Melyek a hitelprogramok főbb paraméterei?

	Exportélénkítő forgóeszközhitel	Exportélénkítő beruházási hitel
Finanszírozható ügyfelek köre	Éves nettó árbevétele nem haladja meg a 100 millió eurót, mérlegfőösszege a 86 millió eurót illetve 500 főnél kevesebb személyt foglalkoztat	
Hitelösszeg	Nem rulírozható hitel: min. 160 ezer EUR/ 50millió Ft Rulírozó hitel: min. 1 millió EUR/300 millió Ft Maximum 3,3 millió EUR vagy 1 millió Ft.	Minimum 160 ezer EUR/ minimum 50 millió Ft Maximum összeg nem került meghatározásra.
Futamidő	Minimum 6 hónap – maximum 36 hónap	Minimum 24 hónap – maximum 120 hónap

Árazás és díjfizetés	minimum EU referencia alapkamat + kamatfelár A felszámításra kerülő kamatfelár mértéke függ az ügyfél minősítésétől, valamint a hitel fedezettségétől. A kamatozás módja: fix	
Fontos! A hitel nem minősül támogatott hitelnek, így nem terheli az ügyfél támogatási keretét (nem növeli a támogatás intenzitását).		
Törlesztés	<p>Nem rulírozó egyedi refinanszírozási kölcsön:</p> <ul style="list-style-type: none"> · legkésőbb a rendelkezésre tartási idő lejáratától számított; <ul style="list-style-type: none"> · 1,3 vagy 6 havonta · egyenlő vagy egyedi összegű tőketörlesztés részletekben · egy összegben lejáratkor; <p>Rulírozó egyedi refinanszírozási kölcsön:</p> <ul style="list-style-type: none"> · hetente 1 törlesztés · minimálisan lehívható/törleszthető összeg 5000 EUR vagy 1,5 millió HUF; 	Türelmi idő lejártát követően vagy az első folyósítást követően (ha nincs türelmi idő) lehet: <ul style="list-style-type: none"> · 1,3 vagy 6 havonta · egyenlő vagy egyedi összegű tőketörlesztő részletekben
Magyar származás igazolása	<ul style="list-style-type: none"> · Áru esetén: Magyar Kereskedelmi és Iparkamara vagy mezőgazdasági áru esetén a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara területileg illetékes szerve által kiadott származási bizonyítványt, esetleg ügyfélnyilatkozat az Eximbank által előírt formában · Szolgáltatás esetén: az ügyfél által foglalkoztatottakról szóló, az illetékes hatóság által kiállított, vagy ügyfélkapun keresztül megigényelt igazolással történik. 	
Ügyfél kötelezett-ségvállalása	a Mérési időpontokban a megvalósított exportügylet/beszállítói ügylet összegének el kell érnie a hitel akkor fennálló összegének legalább az 1,176-szoros mértékét.	<ul style="list-style-type: none"> · a hitelből megvalósított beruházás exportárbevétel-növekedést / exporthoz kapcsolódó árbevétel növekedést eredményez · a beruházáshoz kapcsolódó exportárbevétel/beszállítói árbevétel mértéke a beruházás aktiválását követően a hitel lejáratáig el kell érje a folyósított hitel összegének <ul style="list-style-type: none"> · max. 5 éves hitel esetén a 2x-es · max. 10 éves hitel esetén 3x-os mértékét.

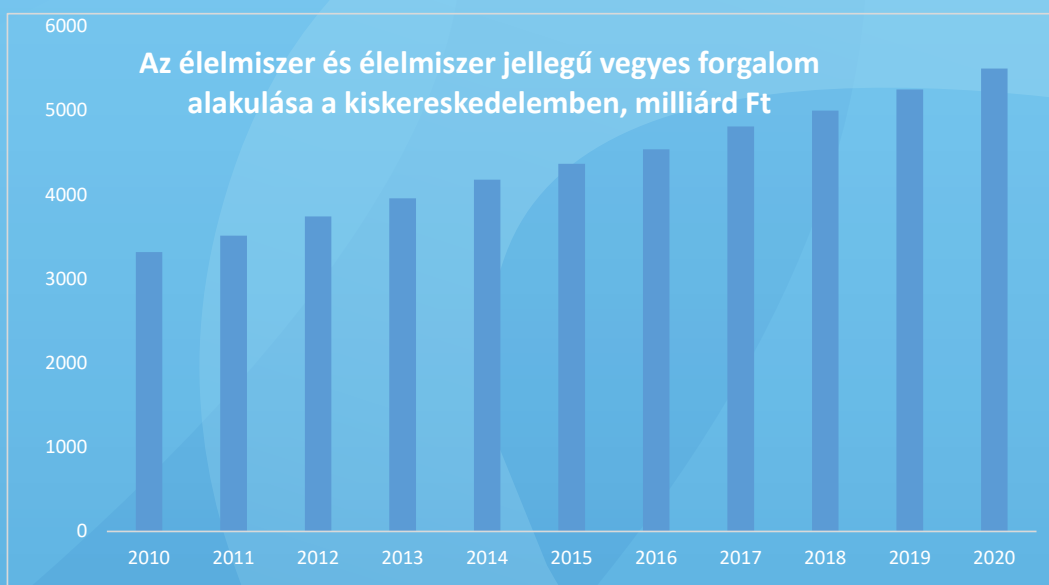
Jelen termékismertetőben található információk kizárólag tájékoztató jellegűek és nem minősülnek ajánlatnak. A konkrét finanszírozás feltételei minden esetben egyedi döntés alapján kerülnek meghatározásra.

Erste Agrár Előrejelzések

Rég tudja minden agrárszektorban érintett, hogy az élelmiszer ellátási lánc legerősebb tagja a kereskedő. Ráadásul, mintha bele is nyugodtunk volna ebbe, mintha természetes lenne. Azok száma, akik ezt meg is tudják magyarázni, már sokkal kevesebb. Mi sem erre vállalkozunk e helyt (bár megérne akár egy hosszabb elemzést is!²) hanem a domináns piaci láncszem kilátásait vesszük számba. Mint ilyen, helyzetének alakulása ugyanis erősen hat a többi láncszem lehetőségeire is.

Ha csak azt tekintenénk, hogy reálbérek több mint öt éve tartó emelkedése jól tetten érhető a kiskereskedelmi élelmiszer-forgalom tartós bővülésében is, akkor azt gondolhatnánk, könnyű dolga van a kiskereskedőknek. Ha viszont azt is tudjuk, hogy eközben a kiskereskedelem szerkezetében komoly és tartós változások történnek, máris érdemes néhány percet rászánni a témára.

Az élelmiszer és élelmiszer jellegű vegyes forgalom alakulására vonatkozó előrejelzésünk további növekedéssel számol az elkövetkező években.

Forrás: KSH és Erste Agrár Kompetencia Központ előrejelzés

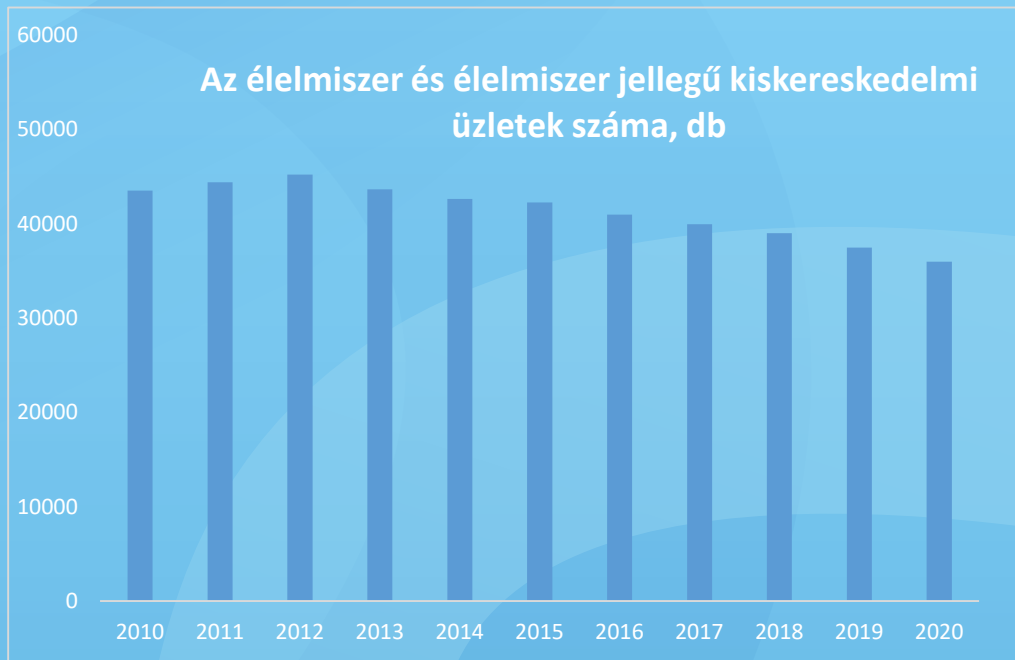
Természetesen, nem síklunk el a lengyel példa felett sem. Ott a kis boltok népszerűsége növekszik, a nagy láncok terhére. Ebben nem csak a mi mintánkra bevezetett vasárnapi differenciált zárva tartás, hanem az erősödő fogyasztói tudatosság, fizetőképesség, a külföldi láncok kisebb száma és a gyorsuló életmód is szerepet játszik.

Nálunk a három hazai bolthálózat több mint 300 egységgel lett karcsúbb csak 2017-ben, míg az egész szektor mintegy ezerrel. A diszkontok előretörése ugyanis megállíthatatlannak tűnik. Egyre erősödik az autós vásárlás és kártyás fizetés. A diszkontosodás a jó elérhetőségnek, a fejlett technológiáknak, a gyorsaságnak és árverseny-képességnek egyaránt betudható. Leginkább a kis boltok elől szívják el a levegőt.

Persze az online piac erősödését sem hagyhatjuk ki a képletből, mint olyan tényezőt, amely a boltok számának gyorsuló csökkenéséhez hozzájárul. Várakozásink szerint, a folyamat továbbra is a kis eladóterű

² Annnyit azért megjegyzünk, hogy ez sem hazai, világszintű jelenség. Az EU évtizedek óta nézi tehetetlenül a helyzetet. (Persze, a lobby nagyhatalom!) Talán sokan hallottak arról, hogy az erős agrár-érdekképviseleti rendszerrel rendelkező franciák egy törvényt kidolgozását tervezik a láncok erejének letörése érdekében. Szigorúan szabályoznák az akciózást és az árképzést. Persze akkor vagyunk igazságosak, hogy sok-sok nekifutás után az Európai Parlament idén felkérte a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat elleni uniós szintű intézkedésekre. Ez önmagába is beismerése annak, hogy ilyen létezik.

üzleteket fogja leginkább súlytani. A béremelések okozta feszültség, a fokozódó munkaerőhiány és minőségromlás szintén ebbe az irányba hajtja a piacot.

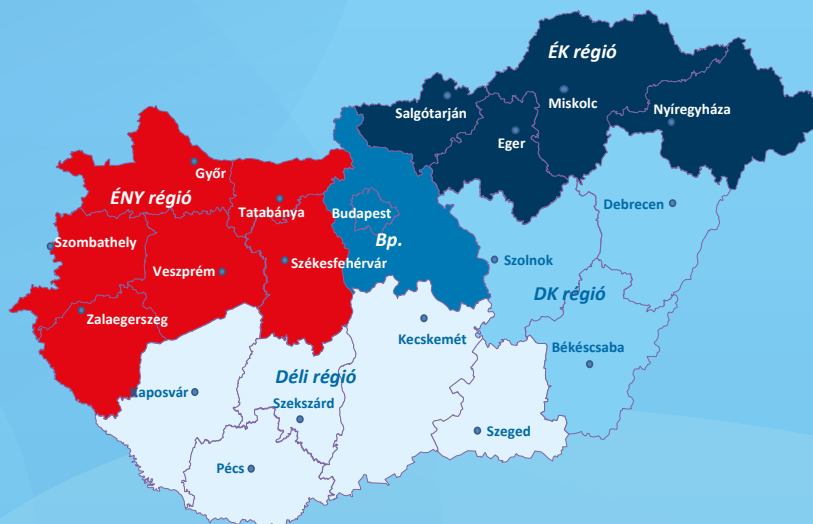

Forrás: KSH és Erste Agrár Kompetencia Központ előrejelzés

Mindenütt kéznél vagyunk

Észak-Nyugat Magyarországi Régió

Az Erste Bank Észak-Nyugat Magyarországi Régiójának a működési területe Fejér, Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom, Vas, Veszprém és Zala megyékre terjed ki. A Régió minden megyeszékhelyén rendelkezünk Vállalati Irodával.

Az Erste Bank Hungary kiemelt feladatának tekinti az agrárszektorban gazdálkodó szereplők finanszírozását, szakmai támogatását. Dinamikus fejlődést tudunk felmutatni az elmúlt években és szeretnénk ezt a folyamatot tovább erősíteni.

A Régióban kimagasló a növénytermesztő és kertészeti cégek finanszírozása, de szerepünk jelentős az állattenyésztő és feldolgozó cégek finanszírozásában is.

Kollegáinknak több éves gyakorlattal rendelkeznek. Ügyfeleink számára személyre szabott finanszírozási megoldásokkal állnak rendelkezésre.

Kit keressek?

Kovács Dániel – Régióvezető

+36-30-289-6736

Daniel.Kovacs@erstebank.hu

Mong Mária – Székesfehérvári iroda

+36-20-922-3247

Maria.Mong@erstebank.hu

Kovács Tamás – Győri iroda

+36-20-329-3041

Tamas.Kovacs@erstebank.hu

Sámpár-Simon Veronika – Veszprém

+36-30-590-6547

Veronika.Sampar-Simon@erstebank.hu

Boros Zoltán – Régióvezető-helyettes

+36-20-663-3868

Zoltan.Boros@erstebank.hu

Bánsági György – Tatabányai iroda

+36-30-471-4778

Gyorgy.Bansagi@erstebank.hu

Lakatos László – Szombathelyi iroda

+36-30-958-3619

Laszlo.Lakatos@erstebank.hu

Gaál Róbert – Zalaegerszeg

+36-30-436-1757

Robert.Gaal@erstebank.hu

Kapcsolatok

Erste Agrár Kompetencia Központ
agromegoldasok@erstebank.hu
[Erste Agro megoldások honlap](#)

Fórián Zoltán
vezető agrárszakértő

Telefon: +36 20 431 1594
zoltan.forian@erstebank.hu

Erste Faktor

Somogyvári Edit
Telefon: +36 30 23 3700
edit.somogyvari@erstebank.hu

Gór Arnold
senior üzlettámogatási menedzser

Telefon: +36 30 326 7367
arnold.gor@erstebank.hu

Erste Lízing

Báti Balázs
Telefon: +36 30 996 9745
balazs.bati@erstebank.hu

A kiadványt az Erste Bank Hungary Zrt. munkatársai készítették. A benne közölt megállapítások objektív és független magyarázatot tartalmaznak. Az itt közölt információk hiteles forrásból származnak, mindazonáltal az információk valóságának megfelelőségéről, helytállóságáról az Erste Bank Hungary Bank Zrt. biztosítékot nem kapott, ezért a dokumentumban leírtak teljességével és pontosságával kapcsolatban sem a dokumentum készítői, sem az Erste Bank Hungary Zrt. semmilyen felelősséget, illetve szavatosságot nem vállalnak. A kiadványban közölt előrejelzésekre, becslésekre és véleményekre a piaci viszonyok változása hatással lehet, azok megváltoztathatóak külön figyelmeztetés nélkül. Az elemzésben kialakított vélemények nem tekinthetők befektetési ajánlatnak, vásárlásra vagy eladásra történő felhívásnak.